

Izhaja vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcijski
Malega lista. Naslov: Mali list, Trieste, ca-
sella centro 37. — Urad: via Imbriani 8-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERCE.

POSAMEZNA ŠTEV. 30 STOTINK.

NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L.,
četrt leta 3 L. - IZVEN ITALIJE celo leto 24 L.,
pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POU

CENA OGLASOV IN OBJAV

Za 1 cm, višine v 1 stolpcu 4 L.
Pri 5 kratni objavi 20%, pri 10 kratni 30%,
objavi 20%, pri 10 kratni 30%,
objavi 20%, pri 10 kratni 30%.

JUBLJANA (Jugoslavija)

primeren popust.

Mali koledar.

Petek, 13. januarja: Veronika; Hilarij.
— Sobota, 14.: Feliks. — Nedelja, 15.:
Maver. — Ponedeljek, 16.: Marcel; Ber-
nard. — Torek, 17.: Anton, puščavnik;
Marian; Sulpicij. — Sreda, 18.: Stol sv.
Petra v Rimu; Priska. — Četrtek, 19.:
Marij; Pavlin. — Petek, 20.: Fabijan in
Sebastijan (Boštjan). — Sobota, 21.: Ne-
ža (Agnes, Janja).

MALE NOVICE.

Smrt idealnega mladenca.

V torek je nenadoma umrl v Goriški
bolnišnici g. Ciril Kosmač, upravnik
«Goriške Mohorjeve Družbe», Ciril
Kosmač je bil doma v Cerknem. Študiral
je na slovenski gimnaziji v Gorici; radi
vojne je nadaljeval latinske šole v Št.
Vidu pri Ljubljani. Po maturi je stopil
v Goriško semenišče, da se pripravi na
duhovski stan. Dovolil je že bogoslovne
študije, ko se radi bolezni ni čutil dovolj
močnega; da bi mogel opravljati duhov-
niško službo; radi tega se je odrekel
mašništvu. Vsi oni, ki so poznali pokoj-
nika v Alojzijevešču, Malem semenišču
škofovem zavodu v Št. Vidu in v seme-
nišču bodo žalovali za dobrim Kosmačem,
prijaznim tovarišem, marljivim dija-
kom in uradnikom, zatopljenim samim
vase. Rajni Kosmač ni dosegel niti 30.
leta. Bog mu daj sveti mir!

Umetniški namizni koledar.

Katoliška tiskarna je natisnila in
izdala namizni koledar s tedenskimi listi.
Tiskan je v dveh barvah, v klasičnem
slogu in je fino tipografsko prvovrstno
delo. Obsega kalendarij, seznam naših
knjig, tiskovin, časopisov ter 60 duhovnih
rekov, ki pospremljajo vsak teden.

Član KTD. in poverjeniki «Jascel» naj
dvignejo ta namizni koledar v Katoliški
knjižarni v Gorici. Tržna cena 6 lir.

Kratki ukazi.

Prefektom je poslal Mussolini tole spo-
ročilo: «Opozarjam vas na lansko
okrožnico, pa ne za obletno proslavo!»
Hotel je reči, naj se okrožnica izvaja v
dejanju. V Malem listu je bila svoje-
časno objavljena.

Kdo pride v Rim.

Za boljševoškega poslanika v Rimu ne
pride Lunačarski, kot so prvotno name-
ravali; zdaj se imenuje kot kandidat za
to službo Dimitrij Kuesky, dozda mini-
ster pravosodja.

Važno za dijake.

Vseučiliški dijaki, kateri vlagajo pro-
šnjo, da se jim vojaški službeni rok pre-
loži do 26. leta, morajo prošnji priložiti
dokaz, da so izvršili predvojaške vaje.
Brez tega ne gre. Če pa je bil razlog, da
kdo ni mogel teh vaj delati, mora prošnji
priložiti dokaz o ti okoliščini.

Velika dedščina.

Dedščina za rumunskim kraljem Fer-
dinandom je vrgla petim dedičem vsa-
kemu 76 milijonov lejev. Vrh tega je
dobila hči Ileana še 5 milijonov za
«poročni dar», mali kralj Mihael pa gra-
dova Peleš in Sinajo ter nepremičnine v
Bukareštu. Med srečnimi dediči je tudi
jugoslovanska kraljica Marija in bivši
prestolonaslednik Karol, Mihaelov oče.

Eden dol, drugi gor.

Poročali smo, da je vlada v Parizu
prepovedala izhajanje laškega dnevnika,
«Corriere degli Italiani». Nasprotniki fa-
šizma pa nočejo mirovati in so koj za-
čeli snovati nov časnik «Glas antifa-
šistov» (Voce Antifascista). Tiskan bo
deloma laško, deloma francosko. Vlada
je izdajatelju lista, francoskemu poslancu
Fauretu svetovala naj ne piše tako ostro
kakor je bil pisan «Corriere degli Ita-
liani».

Za obnovitev pogodbe med Italijo in Jugoslavijo.

Leta 1924. je bila sklenjena prijatelj-
ska pogodba med Italijo in Jugoslavijo.
Sklenjena je bila za pet let in poteče 27.
januarja 1929. V pogodbi je pa rečeno,
da se sama po sebi podaljša za nadalj-
nih 5 let, ako je eden od pogodbenikov
ne odpove eno leto pred potekom. Letos
torej pred 27. t. m. bi moral eden ali
drugi pogodbo odpovedati; če se ne
oglasi zdaj, mora potem zopet še pet let
molčati.

Agenzia Ullstein poroča iz Beograda,
da sta se obe prizadeti vladi zedinili,
naj se odpovedni rok podaljša za pol le-
ta. Tekom tega pol leta bosta imeli časa
dovolj o stvari porazmiseliti.

Kakor ve poročati ista agencija, začela
so se med Italijo in Jugoslavijo po-

gajanja, da bi se kako dosegel sporazum
v spornih rečeh. Večkrat so listi v
zadnjem času poročali o posetih italijan-
skega poslanika, generala Bodrera, pri
ministru Marinkoviću v Beogradu. Ti
obiski so se polagoma razširili v po-
gajanja in agencija Ullstein ve poročati,
da je upati v dober završetek. Obe strani
da sta pokazali veliko dobro voljo in
popustljivost. Pogajanje se bo kmalu pre-
neslo v Rim, kjer bo jugoslovanski
zastopnik Rakić obiskal Mussolinija. Ista
poročevalska agencija hoče vedeti, da se
bosta kasneje morda sestala Mussolini in
Marinković sama in da bosta tedaj po-
daljšala dosedanje pogodbo o prijate-
lstvu in razsodišču.

Lepa svota.

Obiski na motorni ladji Saturniji so
vrgli vstopnine po 5 lir skupno svoto
57.395 L, katere je Kozulić izročil faš-
stovskemu tajniku Kobolu za aeroplan,
ki ga kupi tržaška dežela armadi.

Cesarske ladje.

V jezeru pri Nemiju sta potopljene dve
ladji nekdanjih rimskih cesarjev še iz
Kristusovih časov. Eno teh ladij upajo
letos spraviti na suho, s tem da bodo z
električnimi sesalkami vzeli iz jezera za
nekako 6 m vode. Dela bodo trajala ka-
kih 9 mesecev. Najdba rimskih ladij bo
sila zajemljiv dogodek za učenjake pa
tudi za občinstvo. Delo bodo že to zimo
pričela nekatera zasebna podjetja na
lastne stroške.

Prepovedan list.

Jugoslovansko oblastvo je prepovedalo
razpečevanje tržaškega «Il Piccolo», «Il
Piccolo della Sera» in «Le ultime noti-
zie». Svoj ukrep utemeljuje vlada z na-
vedbo, da ti listi pišejo proti koristim
Jugoslavije.

Velika škoda.

Na Proseku je pred novim letom po-
polnoma zgorel italijanski otroški vrtec
društva «Lega Nazionale», ki je bil še
skoraj nov. Materijalne škode je baje do
pol milijona lir.

Popravite.

Poročilo «Edinosti», da bo s 1. janua-
rjem Trst postal svobodna luka, je bilo
nekoliko preveč veselo. Le svobodni pas
ali po tržaško «Punto franco» se bo kaj
razširil na to ali ono industrijo. Mesto
kot tako ne bo svobodna luka; glede tega
ostane vse postarej.

Plačilo izdajalcev.

L. 1905. je bila vojna med Rusijo in
Japanom za Mandžurijo in Korejo. Kdor
one čase pomni, ve, kako smo napeto
brali poročila o strašni ruski trdnjavi
Port Artur. Le-ta je slednjič padla Ja-
poncem v roke po izdajstvu. Visoki ruski
falotje so za milijonske obljube trdnjavo
prodali. Zadnji teh falotov zdaj toži
japonsko vlado za obljubljene milijone.
Japonci so namreč po končani vojni be-
sedu snedli, izdajalci pa so obsedeli z
dolгим nosom. Tudi ta pravda, ki jo je
napelil grof Ivor Tilinski, težko da bi
ga obogatila z judeževim grošem. Drugi
njegovi pajdaši so že pomrli v ti dolgi
dobi.

Strahovit prizor

se je nudi 2. januarja ljudem v Parizu
pred sodnijsko palačo. Nek mož, ki je
zapustil sodišče, je prišel pod avto, ki
mu je naravnost odtrgal glavo. Brezglavo
truplo se pa je za hip vzdignilo, zamah-
nilo z rokama v zrak, naredilo dva, tri
korake, in potem šele padlo mrtvo na
tla!

To so vojaki korenjaki.

Naš fant, ki služi pri vojaki, piše v
zasebnem pismu nekemu prijatelju v
Trstu med drugim tudi to: «Z lahkoto
držim že deveto leto abstinenco». Torej
tudi pri vojaki se lahko vzdržuje vse
opojne pijače. Kako zelo koristno bi bilo
tudi za druge vojake, če bi se vzdrževali
pijače! Da je mogoče dokazuje ta vzgled,
a treba je trdne volje in odločnosti!

Reforme v Bosni.

Verski poglavar bosanskih muslima-
nov, Čaušević, je bil v Carigradu pri Ke-
mal paši. Od tam je prinesel naročilo naj
se po turškem zgledu tudi hrvaški mo-
hamedanci reformirajo. V glavnem se za-
hteva, da bodo ženske nosile obraz od-
krit, moški pa namesto fesa klobuk. Sta-
rim muslimanom te reforme niso všeč, a
gotovo bo zmagal mladi rod, ko sta Ke-
mal in Čaušević oba za reformo.

Stoletnica.

«Srpska Matica», književno društvo s
sedežem v Novem Sadu je k koncu lan-
skega leta slavila stoletnico obstoja. V
Novem Sadu so bile velike slovesnosti
28. in 29. decembra. Udeležil se jih je
tudi kralj Aleksander.

Ameriški tihotapci.

V Ameriko se tihotapi dvojno blago:
alkoholne pijače in pa izseljenci, ki bi
radi prišli tja brez oblastvenega dovolje-
nja. Nekatere tihotapske ladje združujejo
obojno trgovino. Od izseljencev zahte-
vajo velike svote za prevoz. Slišalo se
je pa, da so v nekaterih slučajih prevozniki
take izseljence pomorili in v morje
pometali. Dokazano dozda to ni, vendar
sumi se. Pod tem sumom je policija na
Kubi zaprla nekatere take kupčevalce.

Vojska med polloaji.

V Nju Pittsburgu, Tennessee, sprli so
se med seboj mestni in predmestni
stražniki radi postopanja o priliki ne-
ke stavke. Bilo je šest mestnih in štirje
okoliški. Streljali so se z revolverji, pa
prav zares. Šest jih je obležalo mrtvih,
štirje pa ranjeni.

Glad na Kitajskem.

Kakor se poroča iz Pekinga, je v pro-
vinci Šantung in Čili izbruhnila lakota.
Štiri milijone ljudi je brez živil. Hranijo
se s travo in drevesno skorjo. Kitajci
trdijo, da je lakota nastala vsled suše in
kobilic, dočim inozemski strokovnjaki
smatrajo, da je vzrok večna meščanska
vojna in izredno visoki davki vojaške
diktature.

Premena lastništva.

Občina v Poli je kupila za 33 tisoč lir
poslopje, kjer je bivala nekoč cirilmeto-
dova hrvaška šola.

MIHEC: Ta najin zvon še enkrat zazvoni,
še enkrat kliče skupaj vse ljudi.
JAKEC: Vsem zbranim se zahteva razglasiti:
naj vsakdo Mali list si naroči!

Povodenj v Alžiriji.

Kaj poroča očitavec.

Slovenec-rojak je iz mesta Saïde v
francoski Alžiriji pisal obširnejše pismo,
v katerem popisuje strahoto november-
ske povodnje. Takole poroča:

Ponoči na 22. novembra se je tu v
bližini zgodila velika nesreča. Prišel je
liti dež nagosto in z vetrom. Deže-
valo je kakor bi lilo iz škafa tri dni in
štiri noči. Vode so jele naraščati. Dne 23.
nov. okrog polnoči je reka, ki teče skozi
mesto Mustaganem, tako narasla, da ni
mogla več odtekat pod mostom. Tekla
je čez most in se dvignila še 2 m višje.
Narastla, je tako hitro, da so bili izgub-
ljeni tisti, ki se niso že prej pravočasno
rešili na višje ležeče kraje. Kjer je bilo
prej lepo mesto in krasni vrtovi, leži zdaj
samo blato in voda. Računajo, da je mrt-
vih par sto ljudi, pogrešili so jih pa 2000.
V neki trgovini so našli 9 oseb utoplje-
nih — celo družino. Grozni so bili taki
prizori.

V drugih mestih in vaseh je bilo še
huje: v mestu Perigouz v vaseh Makta,
Getna in še drugod. Dne 24. novembra
je voda predrila jez za mestom Perigouz
in plaz vode, 5 m visok, je udrl proti
mestu. Eno uro predno se je podrli jez,
bilo je prebivalstvo obveščeno, da je
nesreča neizogibna. Vse je začelo bežati
v hribe. Mnogi niso mogli bežati; oviral
je tudi dež, ki je še vedno padal. Kdor
ni bežal, je bil izgubljen. Voda je bila
tako močna, da je na kolodvoru dvignila
in odnesla dve lokomotivi in več že-
lezniških voz; še sedaj jih iščejo. Skoraj
en meter blata leži po mestu, ponekod pa
tudi do 5 m.

Vas Getna je ostala sredi valov, tako
da jim nobeden ni mogel iti na pomoč.
Z zrakoplovi so jim nosili živež in dru-
ge potrebščine. Med Perigom in Makto je
potniški vlak običal sredi valov, da ni
mogel ne naprej ne nazaj. Na vlaku je
bilo okroglo 200 potnikov; štiri dni so
stali sredi vode. Trpeli so lakoto; za silo
so jim donášali hrane zrakoplovi; 7
potnikov je umrlo v vlaku.

Mesto Perigouz je bilo zelo lepo in no-
vo; lepi drevoredi pomaranč in datelj-
nov; zdaj je vse razdejano.

Pretrgana je bila zveza med Saido in
Oranom ter med Saido in mestom Al-
žinom.

V Saido je pribežalo mnogo družin
iskati zavetja, ker so v povodnji vse izgu-
bili. Videl sem enega velikaša, milijo-
narja, ki je ves obupan tožil. Otroke in
ženo mu je voda odnesla, ostalo mu je
le golo življenje.

Škoda, ki jo je povodenj naredila, je
velikanska, pravijo da eno milijardo
frankov. Za vso škodo se niti ne ve, ker
vlada stvar prikriva in olepšuje zaradi
obupanega ljudstva.

Za družino.

Vseh socialnih problemov glavni problem je dandanes družina. Razdorna moč modernega liberalizma je kakor črv privratala že do srčike človeške družbe. Če se tukaj ne ustavi, je popolu polom modernega človeštva neizogiben.

Trojna je zlasti rana družine v naših časih. Prva je

neomaltuzijanstvo.

S to čudno besedo, ki je skovana po priimku nekega Mathusa, označuje se dandanes sistem in nauk, ki gre za tem, da se na vse nedovoljene in protinaravne načine prepreča rojstvo novih ljudi.

Tisoč izgovorov se navaja proti rojstvu ljudi. «Še tako nas je preveč», pravijo. «Kam se bo vse to spravilo?» «Kako jih bomo prehranili?» «Saj je človeku bolje, da se ne rodi, da ne vidi zla na svetu». Kar naprej dežujejo taki izgovori. Vsi taki in še bolj kunštni izgovori pa so piškavi, ničevi, zli. S takimi izgovori se dela tuji greh (v greh svetovati, greh hvaliti, greh zagovarjati).

Proti volji Boga stvarnika ni izgovorov, ki bi držali. Kdor zavestno in s preudarkom zagovarja ali priporoča neomaltuzijanstvo, je v očitnem nasprotju s katoliško vero in krivoverec, nič boljši od druge sorte krivovercev.

Proti neomaltuzijanstvu pa govore tudi močni naravni razlogi. Med drugim je ta hudobija eden izmed poglavitnih vzrokov, da manjka veselja in ljubezni v družini, da se v družini naseljuje čemernost in nezadovoljnost. Neomaltuzijansko postopanje krivo je prav velikokrat nagnjenja k pregreham, o katerih ni da bi bolj razločno govorili, krivo prav dostikrat tudi prešustvovanja in vsega zla, ki iz tega prihaja.

Razdor zakona.

Moderni svet noče več spoznavati svetosti in pa nedeljivosti zakona. V pre mnogih državah je postavno dovoljena razporoka, v še več državah vpeljan civilni zakon, ki mu Cerkev ne more priznavati nobene veljave za vest katoličana. Pa tudi tam, koder takih postav še ni, se širi gibanje in propaganda, da bi se dosmrtna veljavnost zakona razdrlo.

Pa se celo med občinstvom začelo neko bolj ohlapno mišljenje o zakonski zvestobi. V to pripomore največ branje slabih romanov, pa takih časnikov, ki niso ne tič ne miš, ki danes govore pravo, jutri namigavajo krivo. Kar človek bere, tak tudi sam postaja počasi. Po kinematografih se tudi svetost zakona vlači v blato in izpostavlja zasmehu. Vse to vpliva na ljudi, da počasi pridejo sami v ta blatni tok, pa se niti brž ne zavedo, dokler niso že popolnoma prežeti od krivih načel in nazorov.

Slaba vzgoja.

Tretja rana družine je dandanes docela pogrešana vzgoja otrok. Vpeljano je načelo, da je otrok gospodar v hiši, mati pa njegova dekla. Pravijo, da treba otroku vse ugoditi, ker otrok je otrok, ne ve, kaj je dobro in kaj slabo; ko bo velik,

bo že sam prišel k spoznanju. Otroka ne smeš strahovati, ampak pustiti mu prosto voljo, da dela kar hoče.

Po teh načelih se dandanes vzgajajo slabi otroci in slabi ljudje. Krivo je namreč mnenje, da vse odvisi od otrokovega spoznanja, ki bo prišlo. Človekov značaj se vzgaja iz volje in z voljo, ne iz same pameti in s samo razumnostjo. Če hočete v otroku dober značaj vzgojiti, morate vzgajati voljo. Če pa sami nimate trdne volje, če se v družini odpoveste svojemu položaju kot starši in od Boga dani gospodari, potem ne bo vzgoja vaših otrok nič prida. Majhnemu daste vse prav, velikemu boste morali vse prav dati. Sami ste se odrekli skrbem resnične vzgoje pri malčkih: fantiči in dekline vam odrečejo vaše pravice tudi še s svoje

strani. Tako so starši večni hlapci v družini in taka družina je bolna.

Nazaj.

Ko bi bil ta razvoj k slabemu kak napredek, tedaj ne bi kazalo vpiti: nazaj! Toda o napredku ni govora. Bolezen je. Treba je zdravnika in zdravila. Treba je svežega zraka.

Edini recept za ozdravljenje družinskega in posredno tudi ostalega družabnega življenja je povratek nazaj k zdravim naravnim načelom, načelom, ki jih katoliška cerkev nezmotljivo oznanjuje: zakon med možem in ženo je nedeljiv in svet — otroci so blagoslov božji — starši so gospodari, od Boga postavljeni, da vodijo mladi rod z močno roko k Dobremu.

Kako je s politiko.

Jugoslavija.

Dne 2. januarja je bila v Beogradu pomembna seja finančnega odbora narodne skupščine. Na ti seji so poslanci opozicije očitali zunanjemu ministru razne reči, na katere je potem Voja Marinković sam odgovoril precej obširno. Iz njegovih izjavanj bomo podali tukaj par stvari, ki so spošno zajemljive.

Razmerje do Belgarije.

Marinković je dejal: «Stavilo se je vprašanje tudi o našem razmerju do Belgarije. Pri tej priliki so zopet nekateri smatrali za potrebno, da so govorili o potovanju dr. Korošca v Sofijo. Izjavljam, da je dr. Korošec v resnici šel z mojo vednostjo v Belgarijo, ker je smatral, da mora kot načelnik stranke poznati razmere v sosedni državi. Nobenega razloga ni bilo, da se ne bi to potovanje izvršilo. Jasno pa je, da se potovanje šefa stranke in tako uglednega politika, kakor je dr. Korošec, pripisuje poseben značaj. Jaz sem popolnoma soglašal z njim. Bilo mi je milo, da je šel dr. Korošec v Belgarijo. Pribečević pravi, da Korošec ne pozna dovolj razmer v Belgariji. To mi je pred svojim odhodom dejal dr. Korošec in je bil to en vzrok več, da je šel v Sofijo. Zagotavljam vas, da je dr. Korošec zapustil v Sofiji najlepše vtise. Naš poslanik v Sofiji Nešić, ki iskreno dela za politiko sporazuma z Belgarijo, mi je javil, da je dr. Koroščevo bivanje v Sofiji naredilo najboljše vtis in da je v veliko korist za naše razmerje do Belgarije. Izreco tako se glasi poročilo našega poslanika iz Sofije. Nasproti Belgariji vodim politiko iskrenega zblizanja. Odkar sem na tem mestu, sem delal tako».

Druge balkanske države.

«Naše razmerje do Grčije je dobro. V tem, da je bil zunanji minister Mihailo Kopulos v Rimu, ne vidim nobene nevarnosti ali neprijetnosti. Vsak je lahko naš prijatelj in prijatelj Italije. Sedaj se pogajamo z Grčijo. Videli bomo, kaj bodo prinesla pogajanja».

Glede Albanije zavrača Marinković pritožbe, da je bila v sporu z Albanijo Italija sodnik. «Mi nismo proti Albaniji ali proti kakim drugim balkanskim državi. Med nami in Albanijo so od takrat razmere korektno. Jasno je, da ima Albanija kot neodvisna država pravico sklepati z drugimi državami pogodbe».

Glede konvencije z Romunijo, ki jo Pribečević neprestano omenja, pravi Marinković, da je ta konvencija samo posledica prijateljske pogodbe iz l. 1921. Jasno je, da se mora prijateljska pogodba izvrševati.

Glede načela «Balkan balkanskim narodom» je minister na stališču, da se da to načelo izvesti samo na temelju ravnopravnosti malih in velikih balkanskih narodov. Njegovo delovanje ima za cilj, da države o svojih zadevah same med seboj razpravljajo in izključuje vsako tuje vmešavanje. Pri ostvarjanju tega načela se ne sme iti tako daleč, da bi se Jugoslavija vmešavala v notranje razmere posameznih držav.

Jugoslavija in Nemčija.

Marinković je dejal o tem razmerju: «Jaz sem iskren in odločen pristaš čim ožjega zblizanja z Nemčijo. Tudi na to delam, v kolikor je v mojih močeh. Ta politika je v skladu z našim celokupnim mednarodnim položajem in z našim mednarodnim razmerjem do drugih držav in našimi mednarodnimi obveznostmi. Vendar se ne sme pričakovati, da se bo to prijateljstvo tako hitro ustvarilo, kakor to misli Pribečević. Kolikor se nas tiče, dejansko ni prav nobenega spora tu. Tudi leta 1914. ni bilo nobenih točk, ki bi nas delile od Nemčije. Kljub temu je vodila takrat Nemčija politiko, ki je dovela do vojne proti volji našega naroda. Mi se nadajamo, da bodo gospodje, ki so sedaj v Nemčiji na površju, dobro uvidevali pravo vlogo Nemčije v mednarodnem svetu. Če se ta razvoj nadalja in dosledno izvaja, bo privedel do resničnega prijateljstva».

Razmerje do Rusije.

«Glede Rusije se tukaj ne more govoriti o razmerju do ruskega naroda. Narodi imajo medsebojne kulturne zveze. Tukaj pa gre za politične zveze. Vlada, ki danes obstoja v Rusiji, ne vodi nobenega računa o Rusiji. Celo rusko ime je vrgla ven. Mislim pa, da je treba tudi s to vlado imeti stik. Septembra 1924. sem poskušal s njo stopiti v stik. Mi smo se že pričeli pogajati. Mislim sem, da mora tudi ona nas pripoznati, ne samo mi nje. Sovjeti nikjer ne priznavajo mednarodnih pravil. Zato sem predlagal, da se sklene posebna pogodba o obnovi političnih zvez. S svoje strani so predlagali, da naj se najprej sklene nekakšna trgovska zveza. Za nas so seveda bolj važne politične. Trgovske pridejo itak same od sebe. Ker Rusija ne prizna javnega prava v mednarodnih zvezah, smo zahtevali, da se sklene posebna pogodba o dolžnostih in pravicah političnih agentov. Zato sem predlagal obojestransko reciproci-teto: Ali obojestransko nevmešavanje v notranje razmere ali pa, da dovolijo sovjeti tudi našim agentom, da se lahko politično udeležujejo. Na to nisem dobil nobenega odgovora. Potem nisem več poskušal priti z njimi v stik. Tega ne mislim niti sedaj, ker je mednarodni položaj takšen, da ne smatram tega dovolj za primerno. Izjaviti moram, da ne delamo nobenih nasprotstev. Mala antanta ne dela v tem oziru nobenih obvez, marveč daje popolno prostost, kako se kateri član napram Rusiji obnaša».

Marinković poudarja miroljubnost.

«Naša zunanja politika je miroljubna. Francosko-jugoslovanska pogodba je samo javna manifestacija prisrčne prijateljske zveze med obema državama in je samo potrditev tega, kar je preje obstojalo. To je bilo tem bolj potrebno, da se ne bi naše razmere do Francije tolmučile dvostrano».

Konkordat z Vatikanom.

«Vlada stoji na stališču, da je konkordat naši državi potreben. Če ga nimate ali imate Francija in Českoslovaška, se to nas ne tiče. Naš položaj nam nalaga, da naša država konkordat sklene. Pogajanja, ki so se vodila, se niso nadaljevala radi tega, ker mednarodni položaj tedaj ni bil ugoden, da bi se to vprašanje v tem trenutku uredilo. O tem smo tudi obestili vatikanske zastopnike v Beogradu. Vsa zunanje politična vprašanja se urejujejo po časovnem redu in tudi to vprašanje bo prišlo na dnevni red, čim bo položaj za to ugoden».

Ali ste poravnali na-ročnino za l. 1928?

Ne odlašajte predolgo!

PODLISTEK.

Gostaceva hči.

(Spisal T.)

I.

Pod visoko zidano hišo, stoječo med sadnim drevjem nekoliko gori na višku, razgrnjen je prostrani travnik Korenov. Čela sosesa nima tako plodnega in pri-ročnega zemljišča, nego je to. Trikrat na leto je prevleče bujno zelenilo, ki pače pod ostro koso, in še po tretji košnji najde goveda dovolj tečne paše.

Davi je kazalo lepo. Niti oblačka ni bilo na obzorju. Oče Koren je včeraj napovedal košnjo. Kdo ne ve, kako težavno delo je to, in vendar kako polno veselja! Praznično opravljeni, lahkih nog in radostnega srca hité kosci na delo ter poukavajo in popevajo, da odraevata hrib in log. In grabljice, snažno oblečene, goloroke, z belimi predpasniki, se sučejo živahno kakor na ple-

sišču. Tu je doma pravo, neprisiljeno, nedolžno veselje; mlada in stara kri se udeležuje tega skupnega dela. Trudapolno delo si izpremené vrli ratarji nevedoč v ljubko narodno praznovanje.

In tako praznovanje se je obetalo na Korenovem travniku. Oče Joža je povabil dva najemnika in par grabljice, da jim pomagajo pri delu. Še pred petelinjim petjem so prihiteli oče, sin Jurij, hlapec Andrej in najemnika nad bujno travo; predno se je posušila rosa, bila že «pobita» vsa. Kakor bi bil na svatovščini, ukal in rajal je Jurij brez konca in kraja:

«Rožmarinovo jutro,

Nagelnov dan».

In prav je pel!

Popoldne so prišle pomagat i ženske: dve dekli, gostaceva hči Manica in dve postarni ženici, Barba in Jera, da hitreje zmešajo in zgrabijo pokošeno travo. Mrva je najlepša tedaj, kadar posušene

ne opade več rosa; zato so hiteli vsi in brez najmanjšega opotekanja zivali jo v redovje.

Ali očetu se zdi to še vse prepočasno. On bi najraje, da bi vsa otava z enim mahom bila na kupu, na vozu in pod streho. «Grabite, grabite, hitite! Soparica je taka, muhe tako sitne, in mrva daje tako hud duh... dež, še ploha bo do večera!» vpije in, v strahu, da bi kaka kaplja ne porjavela lepo zelenega sena, skače ter hlasta mrvo, kakor bi mu šlo za večno življenje. Kaplja mu zaliva kapljo na licu, pa ne utegne, da bi si trl pot ali da bi pobral slamnik, ki mu je že davno pal z razmršene glave in sedaj poveznjen leži tam na goli senožeti. Tudi rjave, irhaste hlače ima samo še na eno nosalko pripete okoli premočene srajce; namestu gumba si je v naglici zataknil vrhov klinček.

Koren baš poseže po zvalek mrve, pa petelin, ki je tudi pripeljal z dvorišča kokošjo čredo kobilice lovit po ogolje-

nem travniku, skoči za neko gomaznijo njemu na vile ter mu razgrne ves zvalek. Oče razjarjen zavihti vile, pa spretnješi kokodajec se hitro umakne z nevarnega mesta, suvaje razstré krila, zaklopoče ž njima ter zmagosvestno zapoje: «Kikeriki!»

«Saj sem dejal — petelin tudi poje popoldne, kokoši se obirajo, in krt rije tam doli: gotovo se vreme izpreminja!» meni Koren v drugič in skrbno pogleda kvišku. Izza juga gleda debel, gromadast oblak. Počasi leze po jasnem obzorju proti žarkemu solncu.

«Kar na kupe, na kupe ž njo! Saj je ne odtegnemo. Ne bode pol ure, da kane!» kriči zopet in videc, da gostaceva Manica nekaj odgovarja sinu Juriju, ki zmehon najraje izpred nje odjemlje zgrabke, zareži nevoljen tjekaj vprašajoč: «Kaj pa tvoj stari okleva, da ga tako dolgo ni sém?»

«Oh! Kar nič ne morejo danes po

Deseti brat v Istri.

Vsako nedeljo ob jutranjih urah sem že v Trstu, pa jo mahnem na levo ali na desno. Tako sem tam, ono nedeljo vzel pasaport za na južno stran Trsta. Se pri meni sem se odpravil po žveljski cesti do Plavlj. Ob osmih sem bil že na Plavljah. Opazoval sem ljudi, kako se zbirajo k maši. Ker je bilo tisti dan opasilo, so bili vsi nekam dobre volje. Začudili so se nekoliko, ko so opazili pred cerkvijo moža z veliko fajfo v ustih. Jaz pa sem počasi fajfo spravil v žep in šel za njimi v cerkev. Po končani maši sem našel znanca Toneta Korošca, p. d. Kodreta. Peljal me je na neko dvorišče in mi po-

kazal lepe bele kamne, obdelane za novi oltar. Potem mi je šel razkazat cerkev. Na koru sem videl lepe knjižice, ki jih rabijo pevci med sveto mašo. Šla sva pred oltar sv. Roka, cerkvenega patrona. Ogledoval sem vsenaokoli po cerkvi in se čudil; zdelo se mi je kakor v nebeški veži. Korošec mi je povedal, da je vse okrašenje cerkve zasluga v prvi vrsti gosпода dekana iz Ospa. Potem sva s Korošcem, ki je dober tenorist, zapela še eno v čast sv. Roku in odšla pozdravit Kodretovo mamico; opoldne sem še ogledal njihov vrt, nato pa odrinil proti Ospu.

Ponoči nisem hotel ostajati v Ospu, zato sem jo začasa mahnil proti Mačkovi. V mačkovijski krčmi so me sprva imeli za Pepota brez doma, vse me je pozdravljalo in gostilo. Šele počasi sem dopovedal, da sva sicer prijatelja, pa vendar jaz nisem Pepo in Pepo ni Deseti brat. Potlej se mi je eden pomalo začel tožiti čez Pepota, da ima predolg jezik in da njega in njegovih prijateljev ne pusti v miru. Pa sem ga pogovoril, da ni nič hudega in Pepo ima svoje prepričanje in svoj način, da pove, kar se mu zdi, da naj se pove. Jaz seveda sem bolj moder, ki imam fajfo v zobeh, pa jo nerad ven jemljem in devetkrat premislim, predno besedo povzamem. Tako sem pomoderoval in se spretno v ljudskih očeh povišal; potlej sem pa obljubil, da bom popisal enkrat, kako so v Mačkovijski cerkvi popravili.

Kaj nam z dežele pišejo

POVIR.

Za delitev gmajne so naši jusarji potrosili mnogo denarja.

Po dovoljenju kr. prefektore so namreč pričeli še pred tremi leti deliti svoje pašnike in gozd. Vsled onega kr. odloka pa, ki je veleval vložiti pristojni oblasti do 6. junija pr. l. prijave glede lastnine skupnih zemljišč, se ni mogla skonečati delitev. Prijava je bila sicer vložena pravočasno, a rešitve se ni. Da so ta zemljišča njihova last ter da so prešla v njihovo posest z visoko odkupnino še pred 120 leti iz rok grofa Pečarja, svedočijo neke stare listine. Ker pa izkazuje zemljiška knjiga, da so ta zemljišča last katastralne občine Povir, se je bati, da utegnejo naši jusarji prestatiti še pravi križev pot v obrambo svojih pravic. Županstvo nima dolžnosti šteti njihovo skupno last, zato bi si morali kot zadruga izvoliti odbor ter sestaviti pravila, ki naj bi jih potrdila oblast. Odbor bi proti primerni odškodnini ukrenil potrebno, da bi dosegli svoj namen ter da bi ne bilo zavrženih nad 30.000 lir, ki jih je stala delitev.

Pa naj bo dovolj o jusarjih in njihovi gmajni. Sedaj ko je predpust, čas snubitve in ženitve, bi se ozrli kaj po mladih parih... Še v zadnjem adventu smo imeli eno poroko. On star 58, ona pa 60 let, sedaj pa naprži — «nič ne rec' mo, nič ne bo». Plesalo pa se bo vendar še. Že trikrat so se naskakali po Božiču. Drugod se o prvih petkih v mesecu zbira mnogo zlatih katoliških inteligence k obhajilni mizi. Hoče se odzvati klicem božjega srca, da mu zadosti za žalitve, ki mu jih prizadeva hudobija, katera je skoro poplavila svet. Pri nas pa smo zadnji tak dan videli poln skedenj plesalcev in plesalk. Bog jim daj pamet. I. S.

TOPOLC pri Bistrici.

V naši vasi je tako kakor se bere o drugih. Vse tarja o slabih časih. Tembolj je žalostno opaziti, kako mladina nori. Kar zasluži, to zdrobi. Fantom še dekleta podporo dajo. Za novo leto so jim obljubile 20 litrov vina, če bodo na-

pravili ples. Tako jih še dekleta vzpodbujajo k prismođariji. Da bi se naročile na kak dober list, o tem sploh ne premišljajo.

Priznati pa moramo, da je v naši vasi tudi dobrih deklet, ki so večinoma Marijine družabnice. Nekatere teh so se udeležile duhovnih vaj v trnovskem samostanu. Žal se je našla ena, ki je prej in potem plesala, kar je naredilo zelo slab vtis.

Za enkrat dovolj. Želel bi, naj starši bolj skrbno vzajajo svoje stroke in nanje pazijo, ker oni imajo največjo odgovornost zanje.

IZ KNEŽAKA.

Lansko leto je bilo za nas prav slabo. Morila nas je suša na polju, a še bolj suša v žepih. Mi živimo od lesa in gozdov. Kupčije pa kar nič. Zato nas je obiskala mizerija. Upamo da bo v novem letu bolje; kaže že; ker je denar ustanovljen, se bo že kupčija začela.

Ljudsko gibanje: V fari je bilo lansko leto rojenih 103, umrlo pa 39. (jako malo; tu smo pa na dobičku). Poročenih je bilo 23 parov.

Na dobičku smo tudi s korijero. Od 1. dec. dalje vozi redno med St. Petrom in Bistrico od 8 h odpelje iz St. Petra, ob 2 h iz Bistrice. Ker vozi tudi pošto, upamo da nam trajno ostane.

Nevaren «kšeft». Iz Juršič poročajo da so miličniki tam ustrelili znanega «kontrobaranta» Franca Paternost iz Loza. Pravijo, da je imel potni list v redu, a je hotel uiti, ko so ga gnali na preiskavo v miličniško hišo. Vsled izkrvavitve je umrl med transportom v bolnico v Postojno.

RICMANJE.

Na Silvestrov večer smo imeli primerno zabavo v gostilni «pri Živcu». Med petjem in godbo smo pričakali dvanajste ure. S hrušcem je v polnočni temi «staro leto» zbežalo skozi okno in ob celotni razsvetljavi se je «novo leto» pojavilo pred nami ter voščilo srečo. Godba je zasvirala, nato je eden od pevcev izrekel

novoletna voščila: vse najboljše za bodočnost, prijateljstvo, mir božji in složnost med prvaki... Opozoril je še, da naj ne skvarimo prve noči po nepotrebnem, da ne bomo z neredom začeli novega leta. In res se je kmalu družba razšla in vse je šlo k počitku. Drugi dan ob 8. je imel g. dekan iz Doline cerkveno opravilo, pri katerem so zopet pevci lepo prepevali; popoldne ob 4. je bil sv. blagoslov. Nato je bila družabna zabava «pri Švari», kateri je prisostvoval tudi naš priljubljeni g. dekan.

V tekočem letu bo imel g. dekan pri nas vsako nedeljo sv. mašo ob 10. in popoldne ob 1½ sv. blagoslov. Tudi med letnim bo prihajal maševati in bo imel krščanski nauk v šoli. Vsi smo zadovoljni, da se je tako uredilo.

STUDENO.

Suša nam je v preteklem letu precej škodovala, vendar v celoti pridelki prekašajo prejšnja mokra leta. Pri nas nismo izpostavljeni preveliki škodi ne po suši ne po moči. Bolj nam škodi suša v žepih. Ko smo imeli lepo vreme, je bilo malo zaslužka, sedaj pa nič. Ker prihrankov tudi ni, se čuti kriza v vsem gospodarstvu.

Glede verske gorečnosti se pa ravnamo po času in vremenu. Moški podpirajo cerkev poleti in seneni, pozimi pa na solnčni strani. Ženske ostajajo pri vrodu kakor zgrevani cestinar; mladina se potakne vmes.

Svojega radu potomec.

HRUŠICA v Istri.

Po Božiču je umrl daleč okrog znani naš «Ničec», Ivan Mavrič. Poznali so ga od St. Petra do Rižane, od Kavsta do Bazovice kot spretnega skapljarja. Smrt je prišla ponj čisto nepričakovano, zadela ga je kap, tekoma enega dneva je izdihnil. Zavedel se je še toliko, da se je mogel spovedati. Pokopan je bil v petek pred novim letom. — Smrt je zadnji čas močno pobirala po Hrušici. Umrli je znani gospodar Jakle, pa Kebrov z Vrta, pa cerkveni pevec Andrijoš in še razni drugi. Bog jim daj luč nebeško!

Sv. IVAN pri Trstu.

Na praznik sv. Treh kraljev se objavljajo po cerkvah številke iz župnih matric. Pri nas so bile objavljene te številke za farno Sv. Ivan: Krščenih je bilo 151 oseb. Umrlo je vsega 96 oseb (17 otrok do 7. leta, odraslih 79). Previdenih je bilo za smrt 44 oseb (20 moških, 24 ženskih), neprevidenih je umrlo 35 (13 moških, 22 ženskih). Vzrok, da jih toliko umrje neprevidenih, je nevednost in brezbržnost v verskih rečeh. Porok je bilo v fari 65.

VATOVLEJE.

Za božične praznike smo žal morali gledati žalosten nered v cerkvi. Zlasti na sveti večer je bil višek pohujšanja. Najbolj neumna je kozlevska mladina. Takih se je nabasalo pod korom, da se ni bilo moč preriniti skozi, a naprej je bila cerkev prazna. Oni tumpci pa so odzad uganjali vsakovrstne budalosti, ki se v

cerkvi morajo zvati ostudnosti: govorili so na glas, smejali se, oponašali duhovnika, vezali dekleta po dve in dve vkup. Kako naj rečemo takim dekletom, ki se tam postavijo med pijane svinjarje? Za danes naj bo; drugič, ako se še ponove taki škandali, bomo prišli na dan z imeni. Žal nam je, da s Kozljan mladina prvači v malopridnosti, ko so nekoč ravno Kozjane veljale kot vzorna vas.

Nova knjiga.

Dr. Ivan Pregelj: Otroci solnca.

To novo Pregljevo povest je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Preglja poznamo že po «Zgodbah drja Muznika» in letos po «Tolmincih». Sicer pa je njegovih del že lepo število in kritika mu daje med živimi pisatelji zelo odlično mesto, nekateri ga naravnost smatrajo za najboljšega.

Rojak naših Gora se je tudi v «Otrokih solnca» vrnil na svoje Tolminsko: «Tam je kosček sveta, da mu ne vem imena, dovolj lepega. Čudovit svet, poln solnca, rož vonjev in pesmi...» Poleg značaja dežele so tudi značaji oseb krepko risani, dejanje pa preveča za Preglja tako značilna romantika. Jezik je kot iz granita klesan, dikcija izvirna, Pregljeva. Primere so včasih nekoliko preveč iskane, namigavanje na poltenost pa na mestih celo škoduje umetniški čistoti dela. V svoji celoti ima delo vključ hiban visoko umetniško vrednost.

Pes glavni dedič.

Znano je, s kako pretirano ljubeznijo dosti ljudi visi na svojih psih. Neki ameriški milijonar, ki se je nastanil v Londonu, je pred nedavnim časom to pasjo ljubezen pokazal na prav poseben način. Bil je samec in celo svoje srce je daroval svojemu psu. Imel je sicer nečake in druge sorodnike, za katere pa ni dosti maral, gotovo je imel zato svoje vzroke. Ko je umrl, ni zapustil premoženja srodnikom, pač pa svojemu psu. Odločilno besedilo v njegovi oporoki se glasi: «Šele potem, ko bo ljuba živalica umrla, se sme moje premoženje razdeliti med sorodnike!» Želja rankega se mora seveda respektirati in sedaj je pes poglavitna skrb treh nečakov in dveh nečakinj, ki seveda vsi težko čakajo, da bi pes crknil. Izstradati ga ne smejo, zato je že ranjki skrbel, mogoče se ga je pred časom iznebiti le s tem, če mu dajejo preveč hrane, da bi počil. Gotovo bo tisti dan, ko se to zgodi, najbolj vesel za nestrpno čakajoče sorodnike.

Zobozdravniški ambulatorij

Dr. G. LAURINSICH

TRST — Via delle Sette Fontane 6 — TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. - Slovincem z dežele poseben popust za potne stroške.

Govori se slovensko.

Delo zajamčeno.

Cene ljudske.

Odprto od 9-13 in od 15-19 - Ob nedeljah od 10-12.

koncu, tako jih trga v nogi!» odgovori Mana vsa preplašena.

«Oj, dedec ti, sključen! — Vsa mrva na travniku — tako se mudi: pa — ne more! Polega v bajti! Zato mi gostuje? Kar poderem mu jo!» rohni Koren in ježno sune z vilami, da se jim rog ulomi.

«Jurij, domov pojdi pa naprezi veliki voz. — Pa, čaj, saj grem sam!» reče oče in pohiti po travniku srdito hudovaje se nad svojim gostačem.

Dober lučaj na desno od Korenove hiše stoji bajta. V njej leži danes Maničin oče Tomaž, onemogel starec, hrom na levi nogi. Ko prirohni Koren mimo nje, pristopi tje k steni pa zahrešči skozi okno noter: «No, motovilo! Vsa mrva pokošena na travniku, ploha pride vsak čas — pa ne, da bi šel in prijel malo za grablje!»

«Saj bi rad, prav rad, pa ne morem! Vzdigniti ne morem noge, tako me boli!» pojekuje Tomaž notri.

«O, poznam jaz tako bolezen. — Človek delaj in delaj, berači pa bi polgali doma! Zato imam bajto? Precej mora vsaksebi!» zagrozi Koren, zagrabi debel kol ob steni ter z njim izpodbi je podporo, katero je bil Tomaž ostrejšjo podslonil. Celi vogel krehaje se zaječi.

«Jojmene! Bog pomagaj!» zavpije prestrašena Manica na travniku, in vsi delavci, priče Korenove okrutnosti, gledajo tje gori.

«Da, naj se bajta le sesede nanj, pa je ne bode treba podirati!» kriči Koren odhajajoč proti svoji hiši.

«Primaruha — ko bi moj oče ne bili, ne vem, kaj bi rekel in storil», meni Jurij in vile se mu tresejo v rokah. Tudi drugi vsi milujoč pogledujejo tje gori proti bajti, in nehoté se jim ustavljajo vile in grablje. Le stari kave Jere navidezno vse to nič ne moti — še marneje vali mrvo vkupe. A kako pikro škili izpod čela, kako hinavsko se kremži na smeh njen zgubančeni obraz! Zadovoljno

mrmra nekaj s seboj, in da ne bi se sramovala tovarišic, gotovo bi izbruhnila svoj gnjev, ki se ji kuha v srcu. Manica pa molče pusti grablje na tleh in tiho iliteč teče očetu pomagat. Plazeč se po tleh, priplazil se je ta ravno iz veže, ko je ona pritekla.

«Kar nazaj pojdi, Mana, pa hiti! Res bode dež — tako mi trga po nogi! O, ko bi mogel jaz!» javka starec jako bled, in siva glavica mu leze na stran.

«Tu venkaj na travo ležite», pravi hči, silno užaljena in sama pomaga očetu izpod ostrešja, boječ se, da bi se ne sčeno na kup. «Če bodele le mogli, morate jutri kam drugam!» govori očetu in joka.

«Bode že Bog dal kako», odgovori starec mirno in udano; «pa pojdi, pojdi, menda že kaplja!» dostavi, ko se mu je utrnila hčerina solza na suho roko.

Manica hiti nazaj k mrvi in se tiho pridruži ostalim. Kmalu potem pridrvi Koren voz in ga zapelje med zgrabke.

«Brž, brž, kar na kola ž njol! Za jugom je vse že do tal, skoro bo tukaj tudi!» vpije in nakladaje mrvo v eno mēr godrnja nad svojim gostačem.

Naenkrat, kakor bi odrezal, omolkne Koren pa plaho pogleda okoli sebe. Soparen veter je pripihljal po mirnem zraku ter z voza posnel nekoliko mrve, katero sedaj tam na sredi travnika suče v podolgast vrtinec. Brž za njim potegne močnejši veter. Mrva zapleše po senoxeti, listje po drevju na okoli trepetaja, veje se razpogujejo, tam na bližnjem brdu pa šumi v borovju, kakor bi voda tekla preko njega. Koren pogleda tje; usta se mu odpro na besedo, pa v istem hipu mu jo zaduši prihrumeli vihar, ki z divjim piščem in vriščem rine in drvi preko travnika. Seno se vzdiga, leti in se trosi na vse strani. Drevje se zvija in sklanja, vrhovi pojekujejo, veje se krehajo in daleč od debela treskajo na tla.

(Se nadaljuje)

Gospodarstvo

Sadno drevje treba gnojiti.

Kakor brez obilne in tečne krme ni debelih volov in brez pitanja debelih prašičev, prav tako brez gnojenja ni lepega namiznega sadja. Ob ugodnih letinah je sicer tudi negnojeno drevje lahko polno. Toda kakšno je tisto sadje! Niti ena četrtina ni razvita tako, da bi se lahko odbrala za prodaj v namizno uporabo. Vse drugo je bolj ali manj zanikrno in sposobno le za domačo uporabo, najbolj za predelavo. Kdor hoče pridelati 50 in več odstotkov prvovrstnega namiznega sadja, mora drevje gnojiti.

Za uspešno gnojenje je pa treba vedeti prav vsem: s čem, kdaj in kako bomo gnojili.

Izmed gnojil, ki prihajajo v naših razmerah v poštev, so najvažnejša: hlevski gnoj, gnojilnica, straniščnik, pepel, kompost in pa umetna gnojila.

Glede časa je dokazano, da sta pozna jesen in zima najugodnejša letna časa za gnojenje sadnega drevja, zlasti če gnojimo s hlevskim gnojem in umetnimi gnojili. Pa tudi tekoča gnojila, kakor gnojilnica in straniščnik, ki sicer učinkujejo naglo, se uporabljajo pozimi najlaže in najbolj uspešno.

Posebno važno je vprašanje kako gnojiti, da bo res kaj zaleglo in da se bo čimbolje izplačalo. Gnojenje sadnega drevja je posebno težavno, ker raste izvečine v travnatem svetu. Prvo pravilo za uspešno gnojenje bodi: Gnoj najsiho kakršenkoli, spravi tje, kjer ga korenine lahko dosežejo! Hrano iz zemlje sprejemajo pa samo najskrajnejše lasaste korenine, ki segajo na širino najmanj tako daleč od debla, kakor segajo veje drevesnega vrha in deloma tudi precej globoko v zemljo. Iz tega vsakdo lahko posname, kako nespametno ravna tisti, ki količkaj odraslemu drevesu gnoje tik debla in nemara mislijo, da se bodo redilne snovi razlezele po zemlji tako na široko kakor segajo sesalne koreninice. Skoro vsako gnojilo zleze v zemljo ondi, kamor ga denemo, in se le prav malo širi v vodoravni smeri. Tudi v globino prodirajo gnojila zelo različno. Dušičasta gnojila (n. pr. gnojilnica, čilski soliter i. dr.) ter apno lezejo rada in hitro v globlje plasti, zato jih polivamo in trosimo po vrhu. Manj ugodno prodirajo v globino kalijeva fosforata gnojila. Zato bi jih morali podkopati, da bi prišla čim prej in čim popolneje do sesalnih korenin. Ker pa imamo pod drevjem povečini travnato rušo, ki je ne smemo prekopati, moramo trositi tudi ta gnojila po vrhu. Le v posameznih slučajih jih spravljamo v zemljo na ta način, da jih zakopamo v jarke, ki jih izkopamo v krogu pod kapom krone, kjer je največ sesalnih korenin. Tekoči gnoj vlivajo tudi v luknje, ki jih s posebnimi svedri izvrtajo v primernih razdaljah pod drevjem.

Dalje si zapomnimo, da vsako gnojenje zaleže največ, ako pognojimo enakomerno vse zemljišče na katerem raste sadno drevje. Prav v bližini debel ni treba gnojiti. Gnojilnico polivajmo po sadovnjaku vso zimo, bodisi da je kopno ali pa sneg. Hlevski gnoj, ki naj bo kolikor mogoče predelan (star, droban), trosimo — če le mogoče — tik pred dežjem ali še bolje pred snegom. Tudi po snegu velja. Straniščnik je najboljše razvažati po snegu. Kompost najbolje uporabimo za gnojenje sadnega drevja, ako ga zakopavamo v jarke pod kapom drevesnega vrha. Pepel in umetna gnojila trosimo po snegu kakor navadno gnojimo travnike.

Pri gnojenju sadovnjakov nikdar ne pozabimo, da bo imela glavni delež od gnoja trava in šele ostanek bo prišel v prid sadnim rastlinam. Zato je treba tem obilneje gnojiti, če hočemo, da bo tudi za sadno drevje kaj ostalo.

Kakor pri vsakem delu, tako je treba tudi pri gnojenju sadovnjakov najprej prevdariti, kako se bo delalo, da bo čimveč zaleglo; napraviti je treba primeren načrt, vpoštevaje število sadnih dreves,

ki jih hočemo pognojiti in sredstva, ki jih imamo na razpolago. Paziti je posebno na to, da damo drevju z gnojem vse tri redilne snovi (dušik, kalij in fosforovo kislino), ki jih povsod primanjkuje, zlasti pa po naših sadovnjakih. Tudi gnojenje z apnom je jako potrebno, kjer ga že od narave primanjkuje v zemlji.

Ali se gnojenje sadnega drevja izplača? Gotovo, kakor vsako gnojenje! Kdor redno in pravilno gnoji, bo imel tudi redne in obilne pridelke, ki bodo tudi glede kakovosti vredni dva-, trikrat toliko kakor ista množina iz negnojenega sadovnjaka.

Razveljavljene znamke S kr. odlokom od 15. dec. 1927 št. 2379 so bile razveljavljene znamke z napisom *Tassa di bollo lusso e scambi* od L 0.10, 0.20, 0.30, 0.40, 0.50, 0.60, 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 5, 10, 20, 25 in 50. Te znamke so bile vpeljane s kr. odlokom od 20. marca 1921 št. 318. Veljavo imajo samo še do 1. februarja 1928.

Kdor poseduje navedene znamke, naj zahteva do 29. feb. 1928 pri registrskem in kolkovnem uradu, da mu jih zamenja z drugimi znamkami.

Slaven čebelar. Svetovno znani razposiljatelj kranjske čebele v vse dele sveta, g. Jan Strgar, trgovski čebelar v Bitnjah pri Bohinjski Bistrici, je bil na čebelarški razstavi na Angleškem, katera se je vršila v septembru, odlikovan za razstavljene čebele s prvim odlikovanjem, krasno srebrno kolajno, katera mu je dospela. S tem odlikovanjem je dosegel v kratki dobi poslovnih let že 70 odlikovanj. V zadnjih par letih pa je dosegel tudi svetovni rekord s pošiljatkami celih čebelnih družin v velike daljave. Poslal je cele panje z živimi čebelami, delom, zalego in medom preko Hamburga, Gibraltarja, Sueškega prekopa, Singapurja v Tokio, katere so po devettedenskem potovanju dospele v dobrem, brezhibnem stanju na Japonsko. Dosegle so popolno zadovoljnost cesarskega čebelarkega zavoda na Japonskem. Dosedaj še ni znano, da bi katerikoli čebelar na svetu z dobrim uspehom in z jamstvom za živo dospelost v tako velike daljave pošiljal cele čebelne družine.

Tajništvo in naša pošta.

Surina Jožef — Jelšane. V vaši zadevi smo tretjič posredovali. Uradnik nam je vnovič obljubil, da bo takoj našel vašo prošnjo. V kratkem ga bomo zopet nadlegovali, ako ne bo prošnja prej rešena.

Metlikovec Martin — Volčji grad 31. Od vas je finančna intendantca zahtevala, da prijavite škodo na hiši tudi kot *rekvizicijo*. Zglasite se v našem uradništvu, če mogoče s kakim dokumentom, iz katerega je razvidno, koliko odškodnine ste zahtevali za hišo in za koliko ste sklenili konkordat.

Zigon Anton — Brje. Intendantca ima vpisano vašo prošnjo glede *rekvizicij* pod št. 20529/V Requis. reg. C-Trieste. Za Merkuževe naslednike ni posebne prošnje; treba je še ugotoviti, ali ni ta prošnja združena z vašo.

Rebula Alojzija — Volčji grad. Računski dvor (Corte dei Conti) ni prejel rekurza pod imenom Šemec Al. vdova Rebula. Imate kak dokument, da ste rekurz res odposlali?

Bole Antonija — Dobravlje. O stanju vaše prošnje se bomo informirali v Rimu.

Kante Anton — Mali Repen. Iz Rima so nas obvestili, da ni upanja, na ugodno rešitev rekurza. Stroški za odvetnika bi vam torej bili samo v zgubo; tako se bo razprava vršila, ne da bi vi imeli posebne stroške.

F. O. Zakraj. V vaši zadevi se bomo informirali na finančni intendantci. Na vsak način boste morali še mnogo čakati, predno bo prošnja rešena.

Po čem je lira?

Dne 11. januarja si dal ali dobil:	
Za 100 dinarjev	33.— L
» 100 čeških kron	56.— »
» 100 franc. frankov	74.25 »
» 100 švicarskih fr.	365.— »
» 100 nemških mark	450.— »
» 100 avstr. šilingov	260.— »
» 1 dolar	18.50 »
» 1 angleški funt	91.50 »

Tipografia Fratelli Mosettig — Trieste.

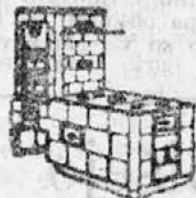
MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrda Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

Andrej Purić

TRST

Via Media št. 6

Kovaški

mojster

IZVRŠUJE vsakovrstna stavbena dela, železne ograje in črtežja - akcijna izvršitev - Stedilniki vseh vrst - Izdeluje tudi železne roletes. Poprave spopolnitve

Zobozdravnik

dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16 III

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

ACQUA DELL'ALABARDA

proti izpadanju las. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellonovich, lastnik F. Bollaffio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST, Campo S. Giacomo št. 5

(Podruž. Sv. Mar. Magd. zgor. šte. 1.)

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.

KRONE plačuje više kot vsi drugi.

ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

Trgovina z železnino WEISS

TRST - Via Udine šte. 67.

Prodaja po najnižjih cenah štedilnike (šparherde), peči, cevi in kljuke za odpeljavo dima, železne plošče in obrobe za štedilnike, železje za vrata in okna, orodje, vijake, žeblice itd. — Kuhinjsko posodo, aluminijasto, emajlirano, porcelanasto. Stekleno posodo. Oljnatih barve. Igrače. Metle in krtače.

Brez konkurence! Najnižje cene!

Najvišje cene plačujem za

KOŽE

kun, zlatc, lisic, dihurjev, vider, jazbec, mačk, veveric, krto, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

TRST - Via Battisti št. 10 II. nadst. vrata 16

Telefon inter. št. 36-65.

Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

Kje pa vi kupujete obutev?

Najboljšo čevljarnico v Trstu ima

Matija Pahor

Trst - Via Arcata 19 - Trst

LASTNA IZDELOVALNICA

Čevlji delani samo na roko

Tvrda znana po vseh podzelskih sejnih.

Velika izbira.

Prijazna postrežba — Zmerne cene.

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924. z veliko premijo, diplomu in zlato svetinjo

Trst - via Caprin 5 pri Sv. Jakobu - Trst

Zima prikima ptičke spodi. Do Forcessina človek hiti.

Kdor zmrzovati noče v noge, hitro nabavi čevlje nove.

Cena je prava, dobro blago. Vsi Forcessinu hvalo dajō.